

Talotekniikkapalvelut tilapalveluissa

Jarek Kurnitski
Dosentti, TkT
TKK LVI-laboratorio

CUBENet – Talotekniikan tulevaisuuden elinkaari palvelut

TKK LVI-laboratorio	ABB Current Oy	Kiinteistön Tuottoanalyysit Oy
TKK Rakentamistalous	Are Oy	Puzair Oy
VTT Tuotteet ja tuotanto	Helsingin Energia	Skanska Oy
VTT Rak. ja yhdyskuntatekn.	HKR-Rakennuttaja	SOK Kiinteistötoiminnot
Motiva Oy	HUS-Kiinteistöt Oy	SRV Yhtiöt Oyj
	ISS-Palvelut Oy	Turku
Tekes CUBE-tekn.ohjelma	JP-Talotekniikka	Uponor Suomi Oy
	TAC AtmosTech	YIT Kiinteistötekniikka Oy

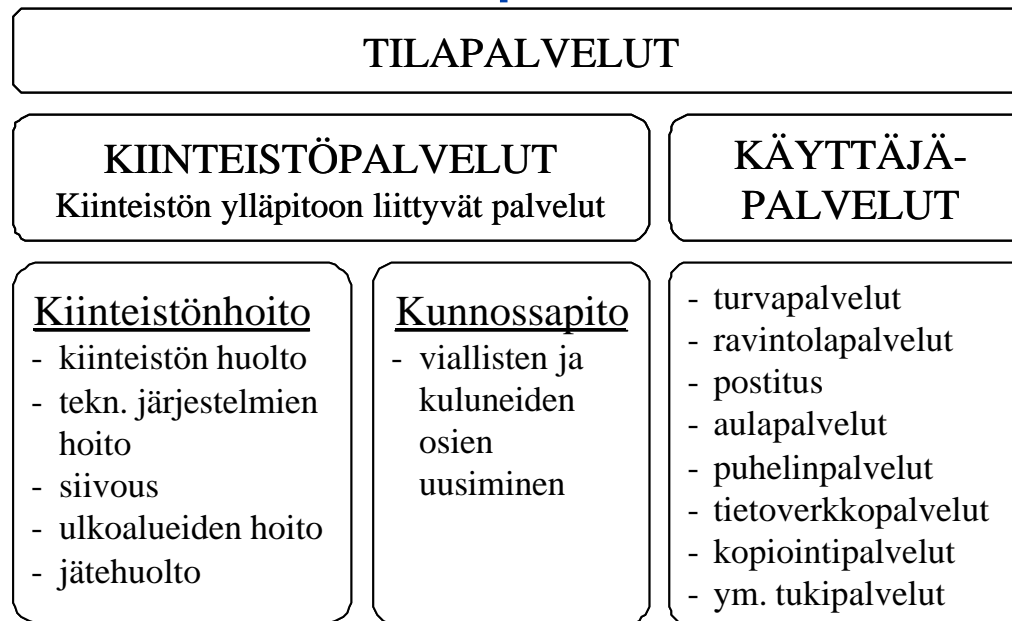
CubeNet elinkaarimallit ja -palvelut

- Toteuttaja vastaa taloteknisistä järjestelmistä perinteistä takuu-aikaa pidemmällä ja laajemmalla vastuulla
- Talotekniikan aikaansaannosta, olosuhteita, ym. voidaan katsoa palveluna
- Toteuttajan vastuusiin sisältyy suunnittelu ja toteutus sekä vastuuta järjestelmien ylläpidosta ja kunnossapidosta erikseen sovittavan ajan pituudelta
- Elinkaarimallit mahdollistavat:
 - hyvän ja energiatehokkaan sisäilmaston varmistamisen
 - siirtymisen laitetoimituksista palveluntuottajiksi

Talotekniikan elinkaaripalvelut

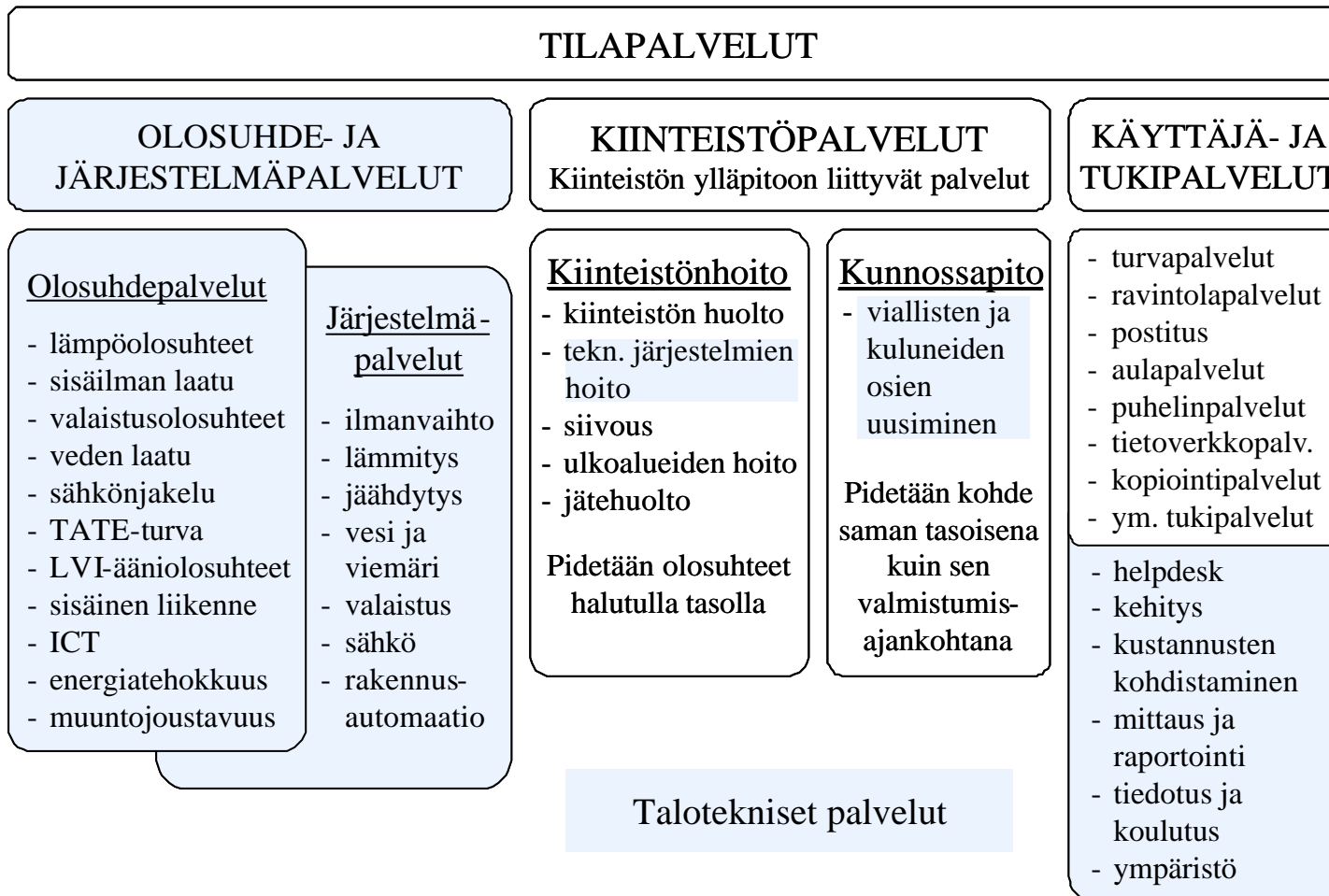
- Lopputuloksesta, eli valmiin rakennuksen sisäilmastosta pitää pystyä sopimaan entistä tarkemmin (eri suunnitteluratkaisut kilpailevat keskenään)
- Lopputulos (sisäilmasto ja energiatehokkuus) pitää pystyä myös todentamaan, koska se vaikuttaa olennaisesti elinkaarikustannuksiin
- Hankkeessa käytettävistä todentamismenetelmistä on myös sovittava jo hankesuunnitteluvaiheessa

Kiinteistöalan palvelukäsitteet

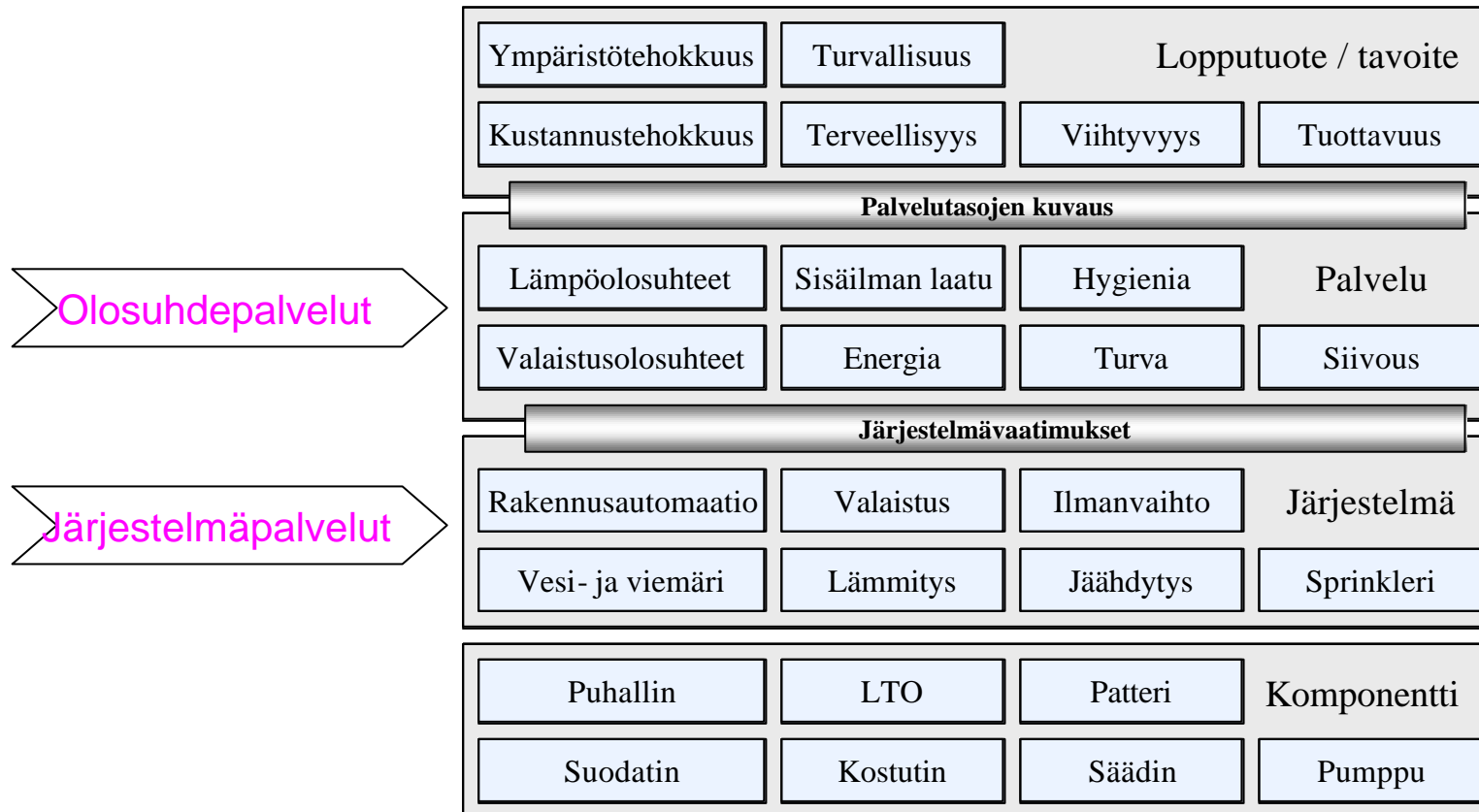

- Tilapalvelut tilojen ominaisuuksiin kohdistuvia ja käyttäjän toimintaa tukevia palveluita (RAKLI)
- Elinkaarimallit vaativat myös uusien palvelujen määritykset

Talotekniikkapalvelujen määrittäminen

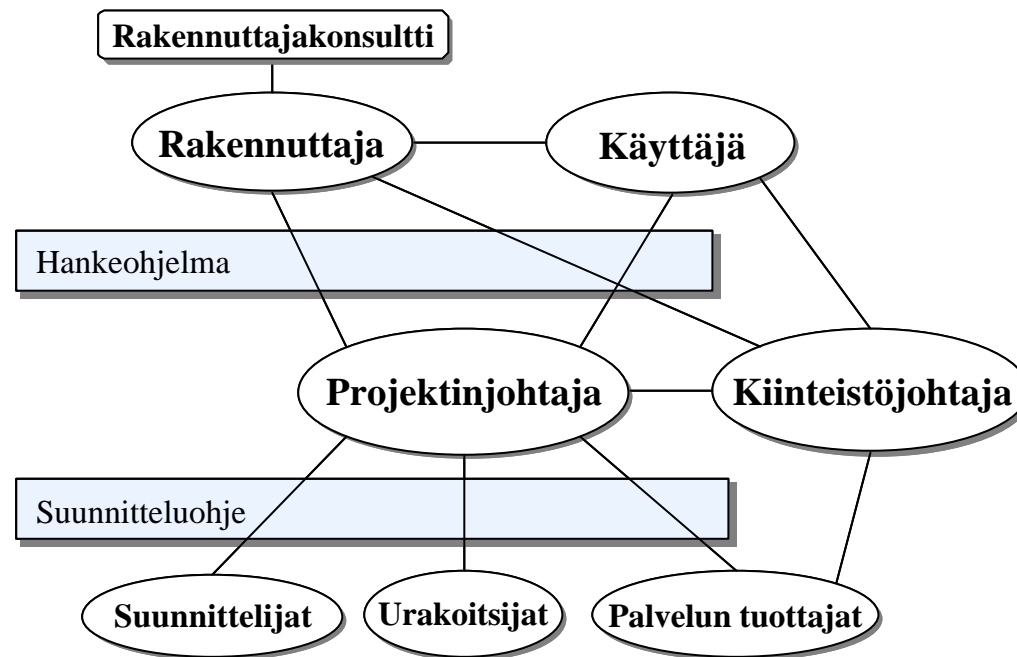

Olosuhde- ja järjestelmäpalvelut

- Olosuhde- ja järjestelmäpalvelut ovat keskenään vaihtoehtoisia palvelukuvauksia, joista valitaan se, jonka laatuvaatimuksista halutaan sopia

Palvelutasoista sopiminen

- Sanalliset kuvaukset hankeohjelmassa + sisäilmastoluokat
- Sopimuksen synnyttyä projektinjohtaja toimii rakennuttajan edustajana suunnittelijoita, urakoitsijoita ja muita palveluntuottajia kohden
- Sovitut laatutasot kirjoitetaan rakentamisen kielellä auki

- CubeNetin huonekorteissa sisäilmastoluokitusta täydentäviä määrittäviä, joita tarvitaan erityisesti todentamisessa
- Kehitetyt huonekortit toimistotilalle ja neuvotteluhuoneille
- Samat vaatimukset huone- ja avo-toimistoille muuntojoustavuussyistä

Huonekortti / Toimistotila				Taso 1 (S1+)	Taso 2 (S2+)	Taso 3 (S3+)
Lämpöolosuhteet						
Sisälämpötila	Kesä	[°C]	23-24	22-25	22-27	
	Talvi	[°C]	21-22	20-22	20-23	
Sisälämpötilan** alitus / ylitys	Kesä	[°Ch]	30 / 30	70 / 70	100 / 100	
	Talvi	[°Ch]	30 / 30	0 / 70	50 / 200	
Ilman nopeus	Kesä (22 °C)	[m/s]	< 0,17	< 0,20	< 0,25	
	Kesä (24 °C)	[m/s]	< 0,20	< 0,25	< 0,30	
	Talvi (20 °C)	[m/s]	< 0,13	< 0,16	< 0,19	
	Talvi (21 °C)	[m/s]	< 0,14	< 0,17	< 0,20	
Suhteellinen kosteus	Kesä	[RH %]	-	-	-	
	Talvi	[RH %]	25	-	-	
Lämpötilansäätö***			h / v	h / v	-	
Sisäilman laatu						
Ulkoilmavirta*		[dm³/s,hlö]	20	10	6	
		[dm³/s,m²]	3	2	1,5	
Ilman CO ₂ -pitoisuuden maksimiarvo		[ppm]	700	900	1200	
		[mg/m³]	1300	1650	2200	
Suodatusluokka		[EU]	F8/EU8	F7/EU7	F7/EU7	
Ilmanvaihdon hisäaikapainike			on	on	-	
Ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokka			P1	P1	P2	
Rakennusmateriaalien päästöluokka			M1	M1	-	
Ilmanvaihtotuotteiden puhtausluokka			M1	M1	-	
Rakennustöiden puhtausluokka			P1	P2	P2	
Valaistusolosuhteet						
Valaistustaso		[lx]	> 750	500-750	300-500	
Häikäisysoja		[UGRL]	< 16	< 19	< 22	
Värintoisto		[Ra]	> 90	80-90	> 80	
LVIS-ääniolosuhteet						
LVIS-äänitaso huoneessa		[dBA]	30	33	33	
Tilan kuormitus- ja käyttö tiedot						
Sisäiset lämpökuormat	Ihmiset	hlö/m²	1/10	1/10	1/10	
	Valaistus	W/m²	12	12	12	
	Laitteet	W/m²	15	15	15	
Tilan käyttöprofiili	ma-pe		8-18	8-18	8-18	
	la su					

- ei vaatimusta

*mitoitetaan suuremman ilmvirran tuottavan mukaan

**huonelämpötilan hyväksyttävä ylitys ja alitus pätee käytettäessä simuloinneissa sovittua testisäädädataa

*** h = huonekohtainen, v = vöhvkekohtainen

Todentaminen

- CubeNet kehittää ja määrittää todentamistavat ja –menetelmät
- Hankesuunnitteluvaihe:
 - Palvelutasojen todentamisen vaatimukset rakennusautomaatiolle
- Ylläpitovaiheen varsinainen todentaminen:
 - Ajankohdat
 - Tekninen todentaminen:
 - Rakennusautomaation hyväksikäyttö
 - Mittaukset
 - Simulointimallien hyväksikäyttö jos käytössä muutoksia
 - Sisäilmastokyselyt

Yhteenveto

- Elinkaarimalleissa tarvitaan uusia palveluja
- Sisäilmastosta ja sen todentamisesta pitää pystyä entistä tarkemmin sopimaan kun kilpaillaan elinkaariedullisuudella sovitulla laatutasolla
- Elinkaarihankkeen työkaluja tarvitaan
- Tulokset hyödynnettävissä myös perinteisissä toteutusmuodoissa
- CubeNet –hanke käynnissä 30.6.2007 asti